

O afea e maua ai lo'u tuipuipui?

O vaega o tagata o le a ta'ua ua agavaa nei lava e fai tuipuipui o le COVID-19. Valaau lau [matagaluega soifua maloloina faalotoifale, faletalavailaau lata ane, poo se fai tausiga soifua maloloina](https://coronavirus.utah.gov/vaccine-distribution) e faatulaga sau feioa'iga. E maua nofoaga o le tuipuipui i le <https://coronavirus.utah.gov/vaccine-distribution>.

- O tagata faigaluega tausii soifua na fesoota'i ma gasegase (e pei o foma'i nifo, fofo o le tino poo galuega, faigaluega i ofisa o faletalavai, fai itutino faapipii, faigaluega tausii soifua i aiga, ma isi.)
- Tagata faigaluega pe nonofo i nofoaga o tausiga faaumiumi
- Tali muamua e pei o tagata EMS, leoleo faamalosi tulafono, tali i valaau faafuase'i, ma e galulue i falepuipui.
- Faia'oga poo tagata faigaluega i se K-12
- Tagata lutā ua 50 pe silia
- Tagata e 16 tausaga pe silia e iai tulaga faapatino tau gasegase (taga'i i lalo ifo)

Tagata e 16 tausaga pe silia e iai se tasi o tulaga tau gasegase o le a ta'ua, ua agavaa i le tuipuipui COVID-19 (afai ua 16 pe 17 ou tausaga, e NA'O le tuipuipui Pfizer e te agavaa ai):

- Asplenia e aofia ai le splenectomy poo se faaletonu tau spleen
- Fua o le Tino (Body Mass Index) (BMI) e 30 pe silia
- Ma'ifatu tumau (e le o le toto maua) aofia ai le vaivai tumau o le fatu, ma'ifatu ischaemic, ma faaletonu matuia o alātoto poo ma'ifatu tau'ave i aiga
- Ma'i tumau o fatumaa
- Ma'iate tumau e aofia ai le aupā (hepatitis) o le B poo C, ma'iate ona o le 'ava malosii, o biliary cirrhosis muamua, poo le selerosi cholangitis poo le hemochromatosis
- Kanesa na maua i le 5 tausaga ua te'a, ae sa mafua mai i le toto, ivi, poo sela tetee faama'i. O le ituaiga kanesa lea e ta'u o kanesa tau i le toto (e pei o le leukemia, lymphoma, ma le myeloma).
- Kanesa na maua i le 1 le tausaga ua te'a, ae le'i mafua i le too poo ivi. O ituaiga kanesa ia e ta'u o le kanesa e le o le toto (e le taulia ai vaaiga faafoma'i i basal ma squamous sela kanesa)
- Ma'isuka (Ituaiga I poo le Ituaiga II)
- Immunocompromised state (weakened immune system) from blood, bone marrow, or organ transplant; HIV; long-term use of corticosteroids; or other medicines that weaken the immune system
- Tulaga o neula e faaletonu ai manavaga, e aofia ai le pipili, ma'ilili, faaletonu tumau o le Down, faaletonu le gaoioi, faaletonu o le ate, myasthenia gravis, Pakinisone, faaletonu gaoioiga ona o le fai'ai, pipili i vae ma lima.
- O loo faamamā lou toto ona o le gasegase matuia o le fatumaa.
- O loo faia togafiti o le vaivai e tetee (immunosuppression)
- Faama'i o le sickle cell

- Ma'i matuiā tumau o mānavaga (ese mai le ma'isela) aofia ai le ma'i tumau o le māmā, osofapunimoa poo le taumole, ma'i o le mama, ma'i o le mamapala, taumole pe poloka alasavaili, poo le afaina o aano
- Suia atoatoa o totoga
- Stroke poo le valevale matua (Alesaima, uua malolosi, poo vaega o le faia'ai)

E te le mana'omia se pepa mai se foma'i e faatulaga ai sou tuipuihui.

O ma'i e le oo i nei [tulaga aiaia](#) e tatau ona faatali se'i mae'a ona tuipuihui isi e pito maualuga le lamatia. Ua matou iloa e iai isi tulaga e le o iai i le lisi ae maualuga foi le lamatia; aepeita'i, na'o i latou o loo agavaa i tulaga ia i le taimi nei e mafai ona oo i ai le faaso'a o tuipuihui o loo maua nei. O tagata ia o loo maualuga tele le lamatia i le taofia i le falema'i pe malilii i le COVID-19 ma matou te fia faamautinoa ua faia o latou tuipuihui i se vave e oo i ai.

O ai e sosoo ai?

Matou te faatalitalia e maua tuipuihui COVID-19 amata ia Aperila mo isi vaega o tausaga, tagata e iai tulaga tau gasegase e le o ta'ua i luga, ma latou e nonofo i nofoaga putuputu e maua ai le lamatia i le vairusi e maua ai le COVID-19. E tatau ona maua tuipuihui mo le mamalu lautele i le faai'uga o le tau totogo a'e (spring) poo le amataga o le tau mafanafana.

E te le tau alu i se "lisi faatalitalia" e tuipuihui ai. A maua loa le tuipuihui, matou te fuafua ia maua i le tele o nofoaga i lou komiuniti atoa. O le a faailoa atu ia nofoaga i le <https://vaccinefinder.org/>.